

2015 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების პროგრამა ისტორიაში

უნარ-ჩვევები და კომპეტენციები¹:

- ისტორიული დროის გაგება
- ინფორმაციის მოპოვება და ორგანიზება
- ცნებებისა და ტერმინების გამოყენება
- კავშირებისა და მიმართებების დადგენა
- ისტორიული ეპოქის განცდა
- ფაქტებისა და მოვლენების ისტორიული ინტერპრეტაცია
- პრობლემის გააზრება და სხვადასხვა საკითხებს შორის კავშირების დადგენა
- კრიტიკული აზროვნება
- შემოქმედებითობა
- პოზიციის შემუშავება, კრიტიკა, დაცვა

საკითხთა ჩამოინათვალი:

საგამოცდო საკითხთა ჩამოინათვალი	საკითხთა დეტალიზებული ჩამოინათვალი (დაზუსტება)
1) პრეისტორიული ეპოქა	პირველყოფილი საზოგადოება (ქვის ხანა, ბრინჯაოს ხანა)
2) ძველი აღმოსავლეთი და საქართველო	ძველი შუამდინარეთი: შუმერი, ბაბილონი (სახელმწიფოების წარმოქმნა, მათი საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) ასურეთი, ხეტების სამეფო, ურარტუ (სახელმწიფოების წარმოქმნა, საგარეო პოლიტიკა) დიაოხი და კოლხა აქემენიანთა ირანი (სახელმწიფოს წარმოქმნა, საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, რელიგია, აქემენიანები და ქართული სამყარო)

¹ აღნიშნული უნარ-ჩვევები და კომპეტენციები მოცემულია 2011-2016 წლების ეროვნული სასწავლო გეგმაში

3) ძველი საბერძნეთი, ძველი რომი და საქართველო	ძველი საბერძნეთი (ათენი, სპარტა, ბერძნული კოლონიზაცია, ბერძენ-სპარსელთა ომები) ალექსანდრე მაკედონელი (ალექსანდრეს მოღვაწეობა, ელინიზმი და ელინისტური სახელმწიფოები) ქართული სახელმწიფოები ელინისტურ ხანაში (კოლხეთი, ქართლი) ძველი რომი (რომის რესპუბლიკის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, სამოქალაქო ომები, რომის იმპერიის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) რომი და საქართველო (პომპეუსის ლაშქრობა, ურთიერთობა I-II საუკუნეებში)
4) მსოფლიო და საქართველო III-X საუკუნეებში	ევროპა IV-V საუკუნეებში (ხალხთა დიდი გადასახლება, რომის იმპერიის ორად გაყოფა, დასავლეთ რომის იმპერიის დაცემა) ქრისტიანობა (წარმოშობა, გავრცელება, I, IV და VII მსოფლიო საეკლესიო კრებები) ქრისტიანობის გავრცელება საქართველოში ვახტანგ გორგასალი (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) ბიზანტია და ირანი (სასანიანთა სახელმწიფოს წარმოქმნა, მეფობის გაუქმება ქართლში, დიდი ომიანობა, იუსტინიანეს სამართალი და მისი მნიშვნელობა, იუსტინიანე I და ხოსრო I, ერისმთავრობის დაწესება ქართლში, ჰერაკლე კეისარი) კარლოს დიდი და მისი იმპერიის დაშლა არაბები და მათი დაპყრობები (ისლამის წარმოქმნა და გავრცელება. სახალიფოს ჩამოყალიბება. არაბთა დაპყრობები) არაბთა ბატონობა საქართველოში ქართული სამეფო-სამთავროები IX-X საუკუნეებში

5) მსოფლიო და საქართველო X-XV საუკუნეებში	საქართველო X საუკუნის ბოლოსა და XI საუკუნეში სელჩუკთა სახელმწიფოს წარმოქმნა სელჩუკთა დაპყრობები. სელჩუკები და საქართველო დავით აღმაშენებელი (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) თამარ მეფე (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) ჯვაროსნული ლაშქრობები (მიზეზები, I და IV ლაშქრობები, შედეგები, რაინდთა ორდენები, ჯვაროსნები და საქართველო) მონღოლთა სახელმწიფოს წარმოქმნა, მონღოლთა დაპყრობები. საქართველო XIII-XV საუკუნეებში (ჯალალ ედ-დინის ლაშქრობები, მონღოლთა ბატონობა საქართველოში, გიორგი ბრწყინვალე, თემურ-ლენგის ლაშქრობები, საქართველოს დამლა სამეფო- სამთავროებად) ოსმალთა სახელმწიფოს ჩამოყალიბება ბიზანტიის დაცემა და მისი მნიშვნელობა. ანტიოსმალური კოალიციის შექმნის მცდელობები და საქართველო წოდებრივ-წარმომადგენლობითი ორგანოები ევროპაში: (თავისუფლების დიდი ქარტია და პარლამენტი ინგლისში, გენერალური შტატები საფრანგეთში)
6) მსოფლიო და საქართველო XV-XVII საუკუნეებში	აღორძინება და ჰუმანიზმი (ძირითადი მახასიათებლები) დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენები (მიზეზები, ექსპედიციები, შედეგები) ლუთერი და რეფორმაცია გერმანიაში, კალვინი, რეფორმაცია ინგლისში კათოლიკე მისიონერები და საქართველო ინგლისი XVII საუკუნეში (მეფისა და პარლამენტის დაპირისპირება, სამოქალაქო ომი, კრომველის მმართველობა) აბსოლუტიზმი საფრანგეთში (ლუი XIV) რუსეთი (ივანე IV-ის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) ოსმალეთი და ირანი XVI-XVII სს-ში (ოსმალეთის გაძლიერება, სულეიმან I, ლეპანტოს ბრძოლა, ოსმალეთი XVII ს-ის

	80-90-იან წლებში; სეფიანთა სახელმწიფოს ჩამოყალიბება, შაჰი აბას I, ირან-ოსმალეთის ომები და საქართველო) საქართველო XVI-XVII სს-ში (ბრძოლა ოსმალეთისა და სეფიანთა ირანის წინააღმდეგ)
7) მსოფლიო და საქართველო XVIII საუკუნეში	რუსეთი (პეტრე I-ის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა) ვახტანგ VI (საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, კულტურულ-საგანმანათლებლო მოღვაწეობა) საქართველო XVIII საუკუნის II ნახევარში (თეიმურაზ II, ერეკლე II, სოლომონ I) აშშ-ს შექმნა (დამოუკიდებლობისათვის ომი, აშშ-ს შექმნა) განმანათლებლობა. განმანათლებლობის იდეების გავლენა საქართველოზე საფრანგეთის რევოლუცია (გენერალური შტატების მოწვევა, ბასტილიის აღება, საფრანგეთი ეროვნული კრების მოღვაწეობის პერიოდში, კონვენტი, 1791 წლის კონსტიტუცია, იაკობინელთა მმართველობა, თერმიდორული გადატრიალება, დირექტორია)
8) ნაპოლეონის ეპოქა და ვენის კონგრესი	18 ბრიუმერის გადატრიალება კონსულობა პირველი იმპერია (ტრაფალგარისა და აუსტერლიცის ბრძოლები, კონტინენტური ბლოკადა, ლაშქრობა რუსეთში, ლაიპციგისა და ვატერლოოს ბრძოლები) ვენის კონგრესი
9) საქართველო რუსეთის იმპერიის შემადგენლობაში	რუსეთის მიერ ქართლ-კახეთისა და იმერეთის სამეფოების დაპყრობა აჯანყებები საქართველოში ცარიზმის წინააღმდეგ XIX საუკუნის პირველ მესამედში საქართველო მეფისნაცვლობის პერიოდში

10) რევოლუციები, სამოქალაქო ომები და ეროვნულ-გამათავისუფლებელი მოძრაობები XIX ს-სა და XX ს-ის დასაწყისში	ალექსანდრე II-ის რეფორმები რუსეთ-თურქეთის ომები და საქართველო რევოლუციები ევროპაში XIX საუკუნეში ილია ჭავჭავაძისა და თერგდალეულების მოღვაწეობა გერმანიის გაერთიანება იტალიის გაერთიანება სამოქალაქო ომი აშშ-ში პოლიტიკური პარტიები საქართველოში XX საუკუნის დასაწყისში
11) პირველი მსოფლიო ომი და პარიზის სამშვიდობო კონფერენცია	სამხედრო ბლოკების შექმნა და ომის გამომწვევი მიზეზები ომის მიმდინარეობა და ომის შედეგები პარიზის კონფერენცია და მისი მნიშვნელობა. ერთა ლიგა რევოლუციები რუსეთში და საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადება
12) საქართველო და მსოფლიო პირველ და მეორე მსოფლიო ომებს შორის პერიოდში	საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს პირველი რესპუბლიკის ოკუპაცია საბჭოთა კავშირი 20-30-იან წლებში და საქართველო მის შემადგენლობაში იტალია და გერმანია 20-30-იან წლებში სამოქალაქო ომი ესპანეთში „დიდი დეპრესია“ „დაშოშმინების პოლიტიკა“
13) მეორე მსოფლიო ომი	მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტი გერმანიის თავდასხმა პოლონეთზე სსრკ-ს მიერ ბალტიის რესპუბლიკებისა და დასავლეთ უკრაინის ოკუპაცია სსრკ- ფინეთის ომი

	„უცნაური ომი“ გერმანიის თავდასხმა სსრკ-ზე და სამხედრო ოპერაციები გერმანია-სსრკ-ს ფრონტზე ქართველები მეორე მსოფლიო ომში იაპონიის თავდასხმა პერლ-ჰარბორზე ოპერაცია „ოვერლორდი“ თეირანის, იალტისა და პოტსდამის კონფერენციები გერმანიისა და იაპონიის კაპიტულაცია
14) საქართველო და მსოფლიო „ცივი ომის“ ეპოქაში	„ცივი ომი“ და მისი მიზეზები კორეისა და ვიეტნამის ომები, „კარიბის კრიზისი“ NATO-სა და „ვარშავის ხელშეკრულების“ ბლოკის შექმნა ანტისაბჭოთა გამოსვლები 1956 წელს უნგრეთსა და 1968 წელს ჩეხოსლოვაკიაში, 1956 წლის 9 მარტისა და 1989 წლის 9 აპრილის მოვლენები საქართველოში ჰელსინკის შეთანხმება
15) აღმოსავლეთ ევროპის სოციალისტური ბანაკისა და სსრკ-ის დაშლა; საქართველო XX საუკუნის მიწურულს	აღმოსავლეთ ევროპის სოციალისტური ბანაკისა და სსრკ-ის დაშლა 1990 წლის არჩევნები საქართველოში, დამოუკიდებლობის აღდგენა 1991 წლის 9 აპრილს